

KYRKKRYDDOR.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 88

/.

Förr var det vanligt, att fruntimmer vid kyrkgång hade kvistar med sig. I denna ort var det vanligen lavendel, vilken bands i små knippen, men även blommor å stjälkar har stundom förekommit. Jag minns från kyrkobesök i min barndom i början av 1900 talet, att några äldre fruntimmer hade dylika små kvastar i händerna, då de gingo in i kyrkan. Medelålders och yngre fruntimmer sågos icke vid denna tid bära sådana, men min farmor (född 1827) omtalade, att det i hennes ungdom varit vanligt, att alla fruntimmer hade en kvast i handen, då de gingo till kyrkan. Bruket försvann till största delen under det första årtiondet av 1900 talet. Jag kan icke minnas mer än en gammal gumma som fortsatte därmed under andra årtiondet. Det var en ogift åbodotter, vid namn Hanna Månsson, som bodde ensam i en liten stuga, utanför vilken hon hade en hage med blommor och grönsaker. I denna växte flera buskar lavendel och det var en lavendelkvast hon bar i handen, då hon gick i kyrkan, vilket hon gjorde flitigt, så länge hon orkade gå den fyra km. långa vägen.

Efter vad jag kan draga mig till minnes, var det icke vid några särskilda högtidsdagar sådana kvastar medfördes, utan det var vid varje kyrkogång. Varför de medfördes har jag aldrig hört något om. Det förekom att de som hade blommor med stjälkar, läto dessa ligga i kyrkfönstren. Män har jag sett eller hört omtalas bära dylika. Luktflaskor och luktdosor, samt karameller eller frukt och bakverk torde icke ha förekommit vid kyrkgång här. Ingen har berättat om sådant. Psalmbok medfördes vanligen av alla kyrkobesökare. Kvinnfolken brukade bära den invirad i en näsduk i ena handen. Yngre fruntimmer hade vanligen små psalmböcker, fästmansgåvor och konfirmations dito. Äldre hade psalmböcker av stort format med tryck i frakturstil. Det hände att äldre brukade låta sina psalmböcker ligga kvar i bänkarna eller fönstren.

ACC. N:R M. 12461:2.

Männen hade snusdosor med sig, åtminstone de flesta äldre, som vid denna tid vanligen alla voro snusare. Under predikan togo de ofta en och annan pris. Ofta bjödo de på grannarna i bänken. Detta skedde vanligen under bön, då de sutto framåtlutade och vid läsningen av syndabekännelsen. Huruvida prästen hade vetskap om detta snusande eller ej, vet jag icke. Det såg dock ut, som de ville helst vara osedda då de snusade. Att det förekom en och annan nysning, var ingen ovanlighet, men den kunde också bero på förkylning, templet var vanligen inte så varmt, åtminstone vintertid.

Vi hade förr en klockare, som var mycket begiven på att fylla näsan med snus. Då vi "gingo och läste" var det en sport, att försöka gömma hans dosa, om han satte den från sig. Vanligen behöll han den därför i fickan.

21/11 52

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.